

Vasikan elinvoima mukaan NBDI:hin

Terhi Vahlsten, Jakob Lykke Voergaard, Carolina Markey

Pohjoismainen liha-lypsyristeytysindeksi (NBDI) otettiin käyttöön vuonna 2019. Alusta asti NBDI on sisältänyt yhdistelmäindeksit Kasvu ja Syntyminen. Kasvatuskauden pituus ja intensiteetti vaikuttavat kasvuominaisuuksien taloudelliseen arvoon ja myös NBDI:hin. Tämän takia jokainen liha-lypsyarvostelussa mukana oleva sonni saa erilaiset arvot kasvuindeksille ja NBDI:lle riippuen siitä, onko kasvatuskauden pituus lyhyt (alle 550 pv.) vai pitkä (yli 550 pv.). Pitkä kasvatuskauti on yleisesti käytössä Suomessa ja Ruotsissa ja lyhyt Tanskassa.

Vasikan elinvoima kuvaa vasikoiden selviytymistä ensimmäisestä elinpäivästä 200 päivän ikään asti. Vasikan elinvoiman indeksi koostuu kahdesta jalostusarvosta jakso 1 ja jakso 2. Vasikan elinvoiman Jakson 1 jalostusarvo perustuu sonnien jälkeläisten selviytymiseen päivästä 1 päivään 30 ja vastaavasti jakson 2 jalostusarvo perustuu sonnien jälkeläisten selviytymiseen välillä 31 ja 200 päivää. Vasikan elinvoiman indeksissä molempien jaksojen jalostusarvoja painotetaan saman verran. Vasikan elinvoiman periytymisaste on alhainen (jakson 1 0.01 ja jakson 2 0.015), mutta tulokset ovat kuitenkin osoittaneet riittävästi vaihtelua sonnien välillä, jotta vasikoiden selviytymistä voidaan parantaa jalostusvalinnan avulla. Vasikan elinvoima on tärkeä ominaisuus, sillä se vaikuttaa talouteen, eläinten hyvinvointiin ja alan imagoon.

Marraskuun 2024 arvostelussa vasikan elinvoima otettiin mukaan NBDI:hin. Samalla kaikkien muiden NBDI:ssä mukana olevien ominaisuuksien taloudelliset painot päivitettiin. Syntymäindeksin ja Kasvu pitkän sekä lyhyen painokertoimet ovat alhaisemmat uudessa NBDI:ssä kuin vanhassa. Näillä muutoksilla on merkittävä vaikutus uuden ja vanhan NBDI:n korrelaatioon. Uuden NBDI, lyhyen korrelaatio vanhaan on 0.76 ja NBDI, pitkän korrelaatio vanhaan on 0.83. Tämä tarkoittaa sitä, että sonnien välinen paremmuusjärjestys muuttuu huomattavasti ja yksittäisten sonnien NBDI:n arvot voivat muuttua useita pisteitä.

Vasikan elinvoiman mukaan ottaminen NBDI:hin tekee siitä entistä paremman työkalun, kun valitaan liharotuisia sonneja, joiden jälkeläiset syntyvät helposti, kasvavat hyvin ja joiden jälkeläisillä on hyvät teurasominaisuudet sekä elinvoima kasvatuskaudella.